



Protestant Theological University

Oog voor de ziel

van 't Slot, E.

Published in:
Confessioneel credo

Published: 18/01/2024

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
van 't Slot, E. (2024). Oog voor de ziel. *Confessioneel credo*, 136(1), 12-13.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons). You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

This publication might have been made available through the PThU Research Portal under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the PThU website: <https://www.pthu.nl/over-pthu/bibliotheek-pthu/diensten/article-25fa-taverne-amendement-end-user-agreement.pdf>

Takedown policy

If you believe that this document breaches copyright, please contact us providing details, and we will investigate your claim and remove access to the work if necessary: bibliotheek@pthu.nl.

Downloaded from the PThU Research Portal (Pure): <https://pure.pthu.nl>.

OOG VOOR DE ZIEL

Kunnen alleen gelovige mensen theologie studeren? Nu – er staan geen wachtters voor de deuren van onze theologische leerscholen om te testen of de student wel gelooft. Maar in de praktijk hebben vrijwel alle theologen ‘iets met’ geloof. Vanzelfsprekend: iedere studie trekt studenten die geïnteresseerd zijn in het onderwerp van die studie.

De studie doet ook van alles met het (on)geloof waarmee je de studie binnenwandelt. Je kunt het geloof er ook kortere of lange tijd door uit het oog verliezen, of zelfs helemaal kwijtraken. Ben je dan geen theoloog meer? Daar zijn, ook vanuit gelovig perspectief, verschillende antwoorden op mogelijk. Je kunt zeggen: als je ‘theoloog’ bent, over God spreekt, zul je altijd moeten beseffen dat je zelf ook op het spel staat, ‘God-talk’ raakt ook altijd jezelf. Als je dat niet meer kunt laten gebeuren, ben je misschien godsdienstdeskundige, maar geen theoloog meer. Een theoloog zit er zelf ook altijd ‘in’, in wat zij of hij te vertellen heeft. Elke theoloog moet een gelovige zijn. Je kunt ook zeggen: alle gelovigen hebben hun hoogte- en dieptepunten. Als je er zelf even doorheen zit, misschien

door de studie, en het allemaal niet zo zeker meer weet, kan God het werk dat je als theoloog doet nog altijd gebruiken. God maakt er wel echte theologie van, dat is gelukkig niet afhankelijk van jouw grote geloof. Dus een theoloog kan soms ook niet of minder gelovig zijn.

JE EIGEN BETROKKENHEID

Maar in allebei deze antwoorden ben je je ervan bewust dat spreken over God iets met je doet: het gaat altijd over de vraag naar de betekenis van het leven en daarmee ook van *jouw* leven. Je kunt er nooit helemaal buiten blijven.

Meer en meer groeit het bewustzijn dat het ook wetenschappelijk gezien belangrijk is om daar oog voor te hebben. Het is niet wetenschappelijk om te doen

alsof dit aspect er niet toe doet. Pas als je het in ogenschouw neemt, kun je ernaar kijken en ook (wetenschappelijk) over beslissen welke rol je eigen betrokkenheid wel en niet mag spelen. Dat geldt voor heel veel vakken, zeker voor vakken waarin mensen en waarden in het spel zijn. Maar zelfs in exacte wetenschappen speelt het een rol. ‘God dobbelt niet.’, zei Albert Einstein, en die overtuiging kleurde wat hij wel waar wilde hebben en wat niet.

THEOLOGIE: EEN VAK APART

Aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU), die onze predikanten opleidt, bestaan verschillende tradities. De PThU brengt veel Nederlandse protestantse stromingen bij elkaar, ook in visies op theologie, geloof en wetenschap. Het wetenschappelijke karakter





Het nieuwe onderkomen voor de PThU in Utrecht

van de theologie staat hoog in het vaandel. Theologisch onderzoek en theologische publicaties moeten ook voor niet-gelovige academici uit andere vakgebieden leesbaar en relevant kunnen zijn. Het moet methodisch deugen wat we zeggen, onderwijzen en publiceren. We mogen ons niet opsluiten in een binnenkerkelijk gelovig wereldje. De PThU gaat naar Utrecht verhuizen, juist om daar vanuit zelfstandigheid de contacten met allerlei andere vakgebieden te kunnen intensiveren. Tegelijkertijd zijn we ons er ook meer en meer van bewust: theologie is ook een vak apart. We hebben een eigen terrein. Het terrein van het 'mysterie' bijvoorbeeld – op 9 november hield prof. dr. Petruschka Schaafsma daar een indrukwekkende openbare rede over

AANDACHT VOOR SPIRITUALITEIT
Dat 'eigene' van de theologie doet iets

met de theoloog. Je móet je er op de één of andere manier toe verhouden. Dat zal doorwerken in de manier waarop je theologie 'doet', of een theologisch beroep uitoefent, bijvoorbeeld dat van predikant of geestelijk verzorger. Er is binnen de PThU ook een traditie die daar oog voor wil hebben. Voor de ziel van de theoloog, en van de mensen met wie de theoloog werkt. Of: die óór heeft voor de ziel, want de ziel verneem je vaak via je oren. De PThU gaat dit uitgangspunt steeds meer vertalen in aandacht voor spiritualiteit. Uit welke bronnen van spiritualiteit put de student, put de protestantse traditie, en wat is er nog meer aan bronnen denkbaar? En hoe werkt putten uit de bronnen dan, en hoe doe je dat op zo'n manier dat je ook kunt uitleggen wat je doet? Aandacht dus voor spiritualiteit, niet om theologen op te sluiten in een gelovig wereldje, maar juist om hen ruimte en middelen te geven om als betrokken theologen

midden in de samenleving te kunnen opereren. Groeiende aandacht voor spiritualiteit: een vrij nieuwe beweging aan de PThU, maar één waar we van harte achter staan. Misschien zelfs een noodzakelijke inhaalslag.

Aardig om te vermelden: op 29 januari mag ik als oud-hoogleraar vanwege de Confessionele Beweging de gewone leerstoel voor Beroepsvorming en Spiritualiteit officieel aanvaarden met een inaugurele rede in Utrecht, over 'oog voor de ziel'. Meer informatie daarover staat op www.pthu.nl. Geïnteresseerden zijn meer dan welkom.

dr. Edward van 't Slot

Dr. Edward van 't Slot is hoogleraar Beroepsvorming en Spiritualiteit aan de PThU. Tot september 2022 was hij bijzonder hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen vanwege de Confessionele Beweging.